

Fragmenty Wytycznych do Zarządzenia Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych

Fragmenty Wytycznych do Zarządzenia Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14.02.1995 r.

Ze względu na wielostronne funkcje lasów w zagospodarowaniu przestrzennym w rozumieniu lokalnym, krajowym i globalnym działalność gospodarcza w Lasach Państwowych powinna być prowadzona z uwzględnieniem międzynarodowych kryteriów i wskaźników zrównoważonego rozwoju lasów i leśnictwa zmierzających do:

1. Zachowania biologicznej różnorodności lasów,
2. Utrzymania produkcyjnej zasobności lasów,
3. Utrzymania zdrowia i żywotności ekosystemów leśnych,
4. Ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach [...]

Podstawowym warunkiem trwałości lasów i wykorzystania ich wszechstronnej użyteczności jest prowadzenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. W tym celu niezbędne jest zachowanie i przywracanie zgodności biocenozy leśnej pojmowanej jako całość organizmów roślinnych, zwierzęcych i mikroorganizmów - z biotopem, czyli ewolucyjnie zmieniającym się środowiskiem bytowania tych organizmów.

[...] Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów [...] jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach. W tym celu konieczne jest:

- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych [...] Brzegi cieków i zbiorników poza obszarami lasów i łąk powinny być zalesiane, obsadzone drzewami i krzewami [...]
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i klimatu lokalnego;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, remizy, wrzosowiska, wydmy, gołoborza i wychodnie skalne, wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej i dalsze traktowanie ich jako użytki ekologiczne;
- wzmożenie w ramach uzgodnień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dalszych starań o przywracanie lasów na wylesionych górnych częściach zlewni górskich i w strefach wododziałowych [...]

Dla właściwego ustalenia celów gospodarczych w leśnictwie i prawidłowego planowania hodowlanego niezbędne jest:

- przyspieszenie rozpoznania warunków glebowych i siedliskowych w lasach [...]
- pilne sporządzenie aneksów ochrony przyrody do obowiązujących planów urządzania lasu.

W bieżącej realizacji obowiązujących planów urządzania lasu niezbędne jest:

- wzbogacenie granicy las - pole i las - woda przez tworzenie na obrzeżach lasu pasa ochronnego o szerokości 20-30 m, złożonego z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego piętra górnego jako strefy ekotonowej [...]
- inicjowanie naturalnego odnowienia lasu na wszystkich siedliskach [...]
- ograniczenie powierzchni zrębów zupełnych i unikanie prostych linii zrębowych;
- preferowanie czynników wzmagających trwałość lasu w całym postępowaniu hodowlanym i ochronnym (zgodność z warunkami siedlisk, naturalność, rodzimość, różnorodność, witalność, bogactwo genetyczne);
- przywracanie utraconej różnorodności biocenoz leśnych [...] Służyć temu powinno także: pozostawianie w drzewostanach dojrzałych do wyrębu, a w miarę możliwości i młodszych, niektórych starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci, wybranych drzew martwych, szczególnie drzew dziuplastych - jako siedziby licznych organizmów roślinnych i zwierzęcych decydujących o bogactwie i procesach samoregulacji w przyrodzie [...]

Wprowadza się zakaz zrębów zupełnych zlokalizowanych przy drogach publicznych, zbiornikach wodnych (rzeki, jeziora, oczka wodne) i otulinach rezerwatów. [...]

Jeśli przeczytamy uważnie Zarządzenie, to przekonamy się, że pojedyncze stare buki, jawory i jesiony w dolinie Wapienicy jak i w sąsiednich lasach beskidzkich powinny już być bezpieczne; że wycięcie starych, zdrowych drzew nad potokiem w dolinie było naruszeniem wielu punktów zasad obowiązujących w Lasach Państwowych, podobnie jak nasadzenia dębu czerwonego i modrzewia i usunięcie wszystkich zwalonych drzew.

Publikujemy obszerne fragmenty Zarządzenia z nadzieją, że ich znajomość pozwoli osobom działającym na rzecz ratowania środowiska przyrodniczego skuteczniej oceniać praktykę w lasach, prowadzić dyskusje ze zwolennikami gospodarki nie uwzględniającej podstaw ekologicznych i skutecznie domagać się realizowania obowiązującego w Polsce Zarządzenia.

Red.